Dosarul nr. 2-1308/2024
2-24100960-15-2-09092024-1

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

12 februarie 2025 municipiul Cahul

Judecătoria Cahul, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedinte şedinţei, judecătorul Evgheni Bancov
Grefier Ina Deniță

Cu participarea reclamantei Tamara Rotaru

a judecat în ședință de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rotaru Tamara împotriva lui Mocan Mihail cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

La data de 09 septembrie 2024 Rotaru Tamara a depus în Judecătoria Cahul, sediul Central, cererea de chemare în judecată împotriva lui Mocan Mihail cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată indică că, la 07 septembrie 2021 a fost întocmit un proces-verbal de sancționare contravențională în privința lui Mocan Mihail. La 09 august 2024 a înaintat în adresa lui Mocan Mihail cerere prealabilă, care nu a fost recepționată de către acesta, fiindu-i restituită cu mențiunea „plecat”.

Solicită admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea prejudiciului în urma contravenției în sumă de 6 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele participanților la proces.

Reclamanta Tamara Rotaru în ședința de judecată a susținut cererea de chemare în judecată depusă, adăugând că a suferit o pagubă morală, deoarece Mocanu Mihail a insultat-o public pentru motivul că filma cum se desfășura reparația în incinta Primăriei comunei Burlacu. Consideră că toate probele prezentate confirmă prejudiciul suportat. A mers la mun. Chișinău pentru a publica citarea publică a pârâtului. Este invalid de gradul II. Solicită admiterea cererii de chemare în judecată și cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de timbru.

Pârâtul Mocan Mihail, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat, avizul de recepție fiind restituit instanței cu mențiunea „plecat”. Totodată, acesta a fost și citat public, prin intermediul ziarului „Săptămâna”, motiv din care instanța în temeiul art.206 alin.(3) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile părților la proces, analizând în corespundere cu prevederile art.130 Cod de procedură civilă, cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii acțiunii înaintate, în raport cu specificul pricinii, instanța de judecată consideră că, acțiunea înaintată de Mocan Mihail cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată, urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art.130 alin.(1) Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Conform art.239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

În temeiul art.240 alin.(1) Codul de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii*.

Potrivit art.241 alin.(5) Cod de procedură civilă, *în motivare se indică: circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa*.

Din materialele cauzei rezultă că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 07 septembrie 2021, întocmit în privința lui Mocan Mihail, în temeiul art.69 Cod contravențional, conform indicilor: injurie, acesta a fost sancționat pentru faptul că, la data de 27 august 2021, ora 21:00, aflându-se în satul Burlacu, raionul Cahul, a numit-o cu cuvinte necenzurate pe Rotaru Tamara. Prin decizia agentului constatator din aceeași dată, Mocan Mihail fost sancționat cu amendă în mărime de 9 unități convenționale, echivalentul a 450 lei (f.d.6, 32).

În urma celor specificate, reclamanta Rotaru Tamara a depus cerere de chemare în judecată cu solicitarea privind încasarea prejudiciului moral în urma contravenției în sumă de 6 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.15 alin.(1), (2) Cod civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluţionare a litigiului dintre părţi până la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract*.

Potrivit art.16 alin.(1) lit.g) Cod civil, *apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial*.

Conform dispozițiilor art.1998 alin.(1) Cod civil, *cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune*.

Instanța reiterează că, sub incidența normei articolului 1998 Cod civil cad toate raporturile de reparare a prejudiciului delictual, dacă nu există o normă specială menită să reglementeze anumite obligaţii delictuale, ţinând cont de specificul lor.

Spre deosebire de răspunderea contractuală, care apare ca urmare a încălcării unei obligaţii concrete, stabilită prin contract, cea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei obligaţii legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor, de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil.

Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia.

Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condiţiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenţa unor condiţii speciale.

Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. În dependenţă de posibilitatea evaluării, deosebim prejudiciu moral şi patrimonial.

Fapta ilicită este fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Fapta ilicită poate apărea sub forma acţiunii sau inacţiunii. Fapta ilicită apare sub forma inacţiunii în acele situaţii când, potrivit legii, o persoană este obligată să îndeplinească o activitate sau să săvârşească o anumită acţiune.

Abţinerea de la îndeplinirea acestei activităţi sau de la săvârșirea acţiunii prevăzută de normele imperative constituie o faptă ilicită.

Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecinţa directă a faptei ilicite.

La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma şi gradul vinovăţiei autorului faptei ilicite nu prezintă importanţă pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

În susținerea prejudiciului material, reclamanta a atașat în calitate de probe materiale procesul-verbal cu privire la contravenție din 07.09.2021, încheierea cu privire la rezultatele controlului din 07 septembrie 2021 (f.d.34).

Instanța enunță că, în speță, sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale a lui Mocan Mihail, or, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 07.09.2021, Mocan Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.69 Cod contravențional, pentru faptul că la data de 27 august 2021, ora 21:00, aflându-se în satul Burlacu, raionul Cahul, a numit-o cu cuvinte necenzurate pe Rotaru Tamara, fapt pentru care a fost sancționat cu amendă în mărime de 9 unități convenționale, echivalentul a 450 lei.

Se reține că, în condițiile în care, la caz există un document executoriu definitiv și irevocabil, prin care Mocan Mihail a fost recunoscut vinovat și sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art.69 Cod contravențional, vinovăția acestuia este confirmată pe deplin, iar instanța nu mai poate pune în discuție acest fapt.

Cu referire la prejudiciul moral cauzat prin contravenție instanța de judecată reține următoarele.

Potrivit art.2036 Cod civil, *(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparaţia prejudiciului moral se face şi în lipsa*

vinovăţiei autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform dispozițiilor art.2037 Cod civil, *(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate*.

Reieşind din prevederile reiterate supra, instanţa conchide că prin prejudiciu moral se înţelege suferinţe psihice sau fizice cauzate prin acţiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţă, sănătate, demnitate şi reputaţia profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor), în categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenţei fizice la boli sau de alte complicaţii, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoţională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.).

La determinarea mărimii prejudiciul moral, trebuie avut în vedere că dauna morală constă în atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sănătatea și integritatea corporală, la cinste, demnitate, onoare, prestigiu profesional și alte valori similare. Pentru ca instanța să poată aplica aceste criterii apare necesitatea ca cel ce pretinde daunele morale să aducă un minim de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură drepturile personale nepatrimoniale i-au fost afectate și pe cale de consecință să se poată proceda la o evaluare a despăgubirilor ce urmează să compenseze prejudiciul.

Având în vedere criteriile de apreciere a mărimii prejudiciului moral, în opinia instanței, despăgubirea prejudiciului moral pretins de reclamanta Rotaru Tamara este unul nejustificat. Astfel, instanța remarcă că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă un efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Analizând înscrisurile prezentate sub aspectul aprecierii caracterului și gravitatea prejudiciului, ținându-se cont de circumstanțele concrete ale cauzei în care a fost cauzat prejudiciul, de restrângerea posibilităților de viață familială și socială, de statutul reclamantei și de măsura în care această despăgubire poate să-i aducă o satisfacție echitabilă instanța consideră că evaluarea pagubei morale la suma de 6 000 lei de reclamanta Rotaru Tamara constituie un cuantum exagerat de mare și nu corespunde cu caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice.

Drept urmare, instanța evaluând în echitate prejudiciul moral cauzat reclamantei Rotaru Tamara și ținând cont de circumstanțe concrete ale cauzei în care a fost cauzat prejudiciu, ajunge

la concluzia de a încasa de la Mocan Mihail în beneficiul Tamarei Rotaru prejudiciul moral în mărime de 500 lei, care concomitent cu admiterea acțiunii, reprezintă o satisfacție echitabilă. În rest acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

În continuare se reține că, potrivit art.82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei*.

Potrivit art.90 Cod de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată; d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces*.

Totodată, conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Instanța notează că, reclamanta Rotaru Tamara a prezentat instanței bonuri care confirmă cheltuielile pentru înaintarea cererii prealabile față de pârât, pentru citarea pârâtului în instanța de judecată, pentru taxa de timbru achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, cât și cheltuielile de transport legate de examinarea prezentei cauze, cheltuieli care nu ar fi fost suportate în cazul în care pârâtul Mocan Mihail nu s-ar fi expus cu cuvinte injurioase în adresa reclamantei Rotaru Tamara. Astfel, cheltuielile suportate de reclamanta sunt la suma de 998,60 lei (18,60 lei – cheltuieli poștale (f.d.9); 200 lei – taxa de timbru (f.d.16); 210 lei – cheltuieli de transport (f.d.37); 200 lei – cheltuieli pentru citarea publică (f.d.38); 281 lei – cheltuieli de transport (f.d.38); 15 lei – cheltuieli pentru efectuarea copiilor acțiunii civile (f.d.39), 74 lei – cheltuieli de transport tur-retur (f.d.39)), cheltuieli pe care instanţa de judecată a ajuns la concluzia de a le încasa din contul pârâtului Mocan Mihail în beneficiul reclamantei Rotaru Tamara.

Potrivit art.83 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, *taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. (2) În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.(3) Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvenţională, cererea de intervenţie principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti, cererea de declarare a insolvabilităţii, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătoreşti, precum şi alte cereri prevăzute la pct.1 din anexa nr.1 la Legea taxei de stat nr.213/2023*.

Conform art.85 alin.(1) Cod de procedură civilă, *scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.*

Potrivit Anexei nr.2 din Legea taxei de stat nr.213/2023, pct. 1.1.4, *se scutesc de taxele de stat în instanţele de judecată, reclamanţii, în acţiunile privind repararea prejudiciului material şi/sau moral cauzat prin infracţiune şi/sau contravenţie*.

Potrivit Anexei nr. 1 din Legea taxei de stat nr.213/2023, pct. 1.1. și 1.1.1, *cuantumurile taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, pentru cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea*

se produce în mod incontestabil dacă valoarea acţiunii este mai mică sau egală cu 5000 lei, 5% din valoarea acţiunii, dar nu mai puţin de 150 lei pentru persoanele fizice şi 250 lei pentru persoanele juridice.

Prin urmare, reclamanta Rotaru Tamara a fost scutită de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, însă, potrivit prevederilor art.94 Cod de procedură civilă, acestea urmează a fi încasate din contul pârâtului, astfel, instanța de judecată ajunge la concluzia de a încasa de la pârâtul Mocan Mihail în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei.

În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Rotaru Tamara împotriva lui Mocan Mihail cu privire la recuperarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Mocan Mihail în beneficiul Tamarei Rotaru suma prejudiciului moral în mărime de 500 (cinci sute lei) și suma cheltuielilor de judecată în mărime de 998,60 (nouă sute nouăzeci și opt) lei, 60 bani.

În rest, acțiunea se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Se încasează de la Mocan Mihail în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei.

Hotărârea cu drept de apel în Curtea de Apel Sud în termen de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul **/semnat/** **Evgheni Bancov**